

Laidiens: 30.12.2014., Nr. 257

Oficiālās publikācijas Nr.: 2014/257.44

Ministru kabineta noteikumi Nr.805

Rīgā 2014.gada 23.decembrī (prot. Nr.72 16.§)

Noteikumi par prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību

*Izdoti saskaņā ar Invaliditātes likuma
4.panta otro daļu un 5.panta otro daļu*

1. Noteikumi nosaka:

1.1. prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijus un termiņus;

1.2. kārtību, kādā Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (turpmāk – komisija) veic prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju ekspertīzi un nosaka prognozējamu invaliditāti, invaliditāti un darbspēju zaudējumu.

2. Lai veiktu prognozējamās invaliditātes ekspertīzi, persona iesniedz komisijā:

2.1. iesniegumu;

2.2. ģimenes ārsta vai ārstējošā ārsta (turpmāk – ārsts) sagatavotu individuālo rehabilitācijas plānu;

2.3. darbnespējas lapu B, ja tāda ir izsniegta.

3. Lai veiktu invaliditātes vai darbspēju ekspertīzi, persona iesniedz komisijā:

3.1. iesniegumu;

3.2. nosūtījumu uz komisiju (veidlapa Nr. 088/u "Nosūtījums uz Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju");

3.3. funkcionālo spēju pašnovērtējumu, ja ekspertīze jāveic personai no 18 gadu vecuma (1. pielikums);

3.4. pašvaldības sociālā dienesta sociālā darbinieka vai ergoterapeita aizpildītu personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējuma anketu (2. pielikums), ja ekspertīze jāveic medicīnisko indikāciju noteikšanai īpašai kopšanai;

3.5. darbnespējas lapu B, ja tāda ir izsniegta;

3.6. citus dokumentus, ja ārsts vai pati persona uzskata, ka tie ir nepieciešami ekspertīzei.

4. Šo noteikumu 2. un 3. punktā minētos dokumentus persona var iesniegt:

4.1. personīgi;

4.2. nosūtot pa pastu;

4.3. elektroniska dokumenta formā atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu;

4.4. elektroniski, vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv aizpildot speciālu tiešsaistes formu, izmantojot portālā pieejamos personas identifikācijas līdzekļus.

5. Šo noteikumu 2. un 3. punktā minētos dokumentus, informējot par to personu, komisijai var iesniegt arī personas ārsts:

5.1. personīgi;

5.2. nosūtot pa pastu;

5.3. elektroniska dokumenta formā atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu;

5.4. elektroniski, vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv aizpildot speciālu tiešsaistes formu, izmantojot portālā pieejamos personas identifikācijas līdzekļus.

6. Ja prognozējamās invaliditātes, invaliditātes vai darbspēju ekspertīzei komisijai ir nepieciešama papildu informācija par personu, komisija šīs ziņas iegūst vienotajā veselības nozares informācijas sistēmā, pieprasa tās no pašas personas, personas ārsta, darba devēja, izglītības iestādes, valsts vai pašvaldību institūcijas.

7. Ja atbilstoši šo noteikumu 8. pielikumam nepieciešams veikt personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējumu, pašvaldības sociālā dienesta sociālais darbinieks vai ergoterapeits pēc komisijas pieprasījuma veic to un aizpilda personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējuma anketu.

8. Prognozējamās invaliditātes ekspertīzi veic komisijas ārsts eksperts (turpmāk – ārsts eksperts) bez personas klātbūtnes.

9. Veicot prognozējamās invaliditātes ekspertīzi, ārsts eksperts novērtē personai diagnosticētos veselības traucējumus un funkcionēšanas ierobežojumus, kā arī individuālajā rehabilitācijas plānā paredzētos pasākumus, to veikšanas termiņus un sasniedzamos rezultātus. Novērtējumu un savus secinājumus ārsts eksperts apraksta ekspertīzes aktā komisijas valsts informācijas sistēmā "Invaliditātes informatīvā sistēma" (turpmāk – informācijas sistēma).

10. Komisijas amatpersona, pamatojoties uz šo noteikumu 9. punktā minēto ekspertīzes aktu un šo noteikumu 3. pielikumā noteiktajiem kritērijiem, pieņem lēmumu par prognozējamās invaliditātes noteikšanu un tās termiņu, kā arī apstiprina ārsta izstrādāto individuālo rehabilitācijas plānu.

11. Invaliditātes vai darbspēju ekspertīzi veic personai ar fiziskās vai garīgās veselības traucējumiem, kuru dēļ tā nepārtraukti ārstējusies vismaz sešus mēnešus pirms ekspertīzes veikšanas dienas, tai ir radušies stabili funkcionēšanas ierobežojumi un to apliecina medicīniskie dokumenti.

12. Invaliditātes un darbspēju ekspertīzi var veikt pirms šo noteikumu 11. punktā minētā termiņa, ja personai veselības traucējumi ir smagi un ar nelabvēlīgu prognozi vai ir radušies stabili funkcionēšanas ierobežojumi.

13. Personai, kurai noteikta invaliditāte vai darbspēju zaudējums, ir tiesības lūgt veikt atkārtotu invaliditātes un darbspēju ekspertīzi jebkurā laikā, ja personas funkcionālais stāvoklis ir būtiski pasliktinājies un ir uzskatāms par stabilu.

14. Invaliditātes un darbspēju ekspertīzi veic ārsts eksperts bez personas klātbūtnes.

15. Ja komisijas rīcībā nav pietiekamas informācijas vai tā ir pretrunīga, personas veselības un funkcionālo spēju novērtēšanu veic personas klātbūtnē:

15.1. komisijas nodaļā;

15.2. personas dzīvesvietā, ārstniecības iestādē, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai ieslodzījuma vietā.

16. Ja veselības un funkcionālo spēju novērtēšanai nepieciešama personas klātbūtne, komisija sazinās ar personu un uzaicina to uz novērtēšanu vai saskaņo novērtēšanas laiku personas atrašanās vietā.

17. Veicot invaliditātes vai darbspēju ekspertīzi, ārsts eksperts:

17.1. izvērtē šo noteikumu 3. punktā minētos dokumentus;

17.2. novērtē personas veselības traucējumus un to smagumu, kā arī personas funkcionālās spējas un to ierobežojumu atbilstoši šo noteikumu 4. vai 5. pielikumā minētajiem kritērijiem, bet, ja ekspertīze tiek veikta sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, vai slimību, kura saistīta ar Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanu – atbilstoši šo noteikumu 6. pielikumā minētajiem kritērijiem;

17.3. pārbauda personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējuma anketu, ja ekspertīze tiek veikta, lai noteiktu medicīniskās indikācijas īpašai kopšanai, un, ja nepieciešams, pieprasa pašvaldības sociālā dienesta sociālajam darbiniekam vai ergoterapeitam precizēt atbildes uz anketas jautājumiem, ja tās ir neskaidras vai pretrunīgas;

17.4. ieraksta personas veselības un funkcionālo spēju novērtējumu un secinājumus ekspertīzes aktā informācijas sistēmā.

18. Pamatojoties uz šo noteikumu 17.4. apakšpunktā minēto ekspertīzes aktu, komisijas amatpersona pieņem lēmumu un nosaka:

18.1. bērniem līdz 18 gadu vecumam – invaliditāti saskaņā ar šo noteikumu 4. pielikumā minētajiem kritērijiem un invaliditātes termiņu;

18.2. personai no 18 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanai – invaliditātes grupu un darbspēju zaudējumu procentos saskaņā ar šo noteikumu 5. pielikumā noteiktajiem kritērijiem, kā arī invaliditātes cēloni un termiņu;

18.3. personām pēc valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanas – invaliditātes grupu saskaņā ar šo noteikumu 5. pielikumā noteiktajiem kritērijiem, kā arī invaliditātes cēloni un termiņu;

18.4. personām no 18 gadu vecuma – invaliditātes grupu un/vai darbspēju zaudējumu procentos saskaņā ar šo noteikumu 6. pielikumā minētajiem kritērijiem, ja ekspertīze veikta sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, vai slimību, kura saistīta ar Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanu, kā arī invaliditātes cēloni un termiņu.

19. Ja invaliditāte vai darbspēju zaudējums ir noteikts personai pēc 18 gadu vecuma, lēmumā tiek norādīts invaliditātes cēlonis – "slimība", izņemot:

19.1. "slimība no bērnības" – pamatojoties uz medicīniskiem vai citiem dokumentiem, kuri bija vai varēja būt par pamatu invaliditātes noteikšanai bērnam līdz 18 gadu vecumam saskaņā ar kritērijiem, kādi attiecīgajā laika periodā normatīvajos aktos bija paredzēti invaliditātes noteikšanai;

19.2. "nelaiimes gadījums darbā" – pamatojoties uz aktu, kas izdots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par nelaiimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtību;

19.3. "arodslimība" – pamatojoties uz valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas atzinumu;

19.4. "slimība, kas saistīta ar Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanu vai atrašanos Černobiļas atomelektrostacijas avārijas zonā" – pamatojoties uz valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas atzinumu;

19.5. "slimība vai sakropļojums, kas saistīts ar personas piedalīšanos tādu nepārvaramas varas, nejauša notikuma vai citu ārkārtēju apstākļu izraisītu seku novēršanā, kuras apdraudēja vai varēja apdraudēt sabiedrisko drošību vai kārtību" – pamatojoties uz ārstniecības iestādes izsniegto izziņu par slimību vai traumu un tiesībaizsardzības institūcijas izsniegto izziņu par piedalīšanos seku novēršanā;

19.6. "ievainojums (sakropļojums, kontūzija), kas iegūts, pildot militārā dienesta pienākumus, vai slimība, kas iegūta militārā dienesta laikā, pildot militārā dienesta pienākumus" – pamatojoties uz Nacionālo bruņoto spēku Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas lēmumu;

19.7. "slimība vai ievainojums, kas iegūts karadienesta laikā ārvalstu bruņotajos spēkos, pildot dienesta pienākumus" – pamatojoties uz personas rīcībā esošo kara medicīnas dokumentu oriģināliem vai atvasinājumiem, kas apliecināti normatīvajos aktos par publisko dokumentu legalizāciju noteiktajā kārtībā;

19.8. "savainojums vai veselības traucējums, kas saistīts ar civilā eksperta piedalīšanos starptautiskajā misijā" – pamatojoties uz tās institūcijas izsniegtu izziņu par personas dalību starptautiskajā misijā, kura nosūtījusi attiecīgo civilo ekspertu, un ārstniecības iestādes izsniegtu izziņu par ievainojumu, sakropļojumu, kontūziju vai slimību;

19.9. "ievainojums (sakropļojums, kontūzija), kas saistīts ar Valsts prezidenta, Saeimas deputāta, Ministru kabineta locekļa, parlamentārā sekretāra, ierēdņa vai cita valsts institūcijā nodarbinātā darba (dienesta) pienākumu pildīšanu komandējuma laikā starptautisko operāciju rajonā" – pamatojoties uz ārstniecības iestādes un tiesībaizsardzības institūcijas izsniegtu izziņu par ievainojumu (sakropļojumu, kontūziju).

20. Invaliditāti un darbspēju zaudējumu nosaka uz šādu termiņu:

20.1. personai līdz 18 gadu vecumam:

20.1.1. uz sešiem mēnešiem, vienu gadu, diviem vai pieciem gadiem;

20.1.2. uz periodu līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, ja konstatēti šo noteikumu 7. pielikumā minētie anatomiskie defekti vai veselības traucējumi;

20.2. personai no 18 gadu vecuma:

20.2.1. uz sešiem mēnešiem, vienu gadu, diviem vai pieciem gadiem;

20.2.2. bez atkārtota invaliditātes ekspertīzes termiņa (uz mūžu), ja personai:

20.2.2.1. konstatēti šo noteikumu 7. pielikumā minētie anatomiskie defekti vai veselības traucējumi;

20.2.2.2. ir stabili un neatgriezeniski funkcionēšanas ierobežojumi, kuru dēļ invaliditāte ir bijusi nepārtraukti noteikta ne mazāk kā piecus gadus.

21. Vienlaikus ar lēmuma pieņemšanu par invaliditātes vai darbspēju zaudējuma noteikšanu vai pēc tā pieņemšanas komisijas amatpersona sniedz:

21.1. atzinumus:

21.1.1. par medicīniskajām indikācijām speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai atbilstoši šo noteikumu 9. pielikumā minētajiem kritērijiem;

21.1.2. par īpašas kopšanas nepieciešamību:

21.1.2.1. personai līdz 18 gadu vecumam – atbilstoši šo noteikumu 4. pielikuma II nodaļā minētajiem kritērijiem;

21.1.2.2. personai no 18 gadu vecuma – atbilstoši šo noteikumu 8. pielikumā minētajiem kritērijiem;

21.1.3. par normatīvajos aktos noteiktajiem atvieglojumiem naturalizācijas procedūras uzsākšanai Latvijas pilsonības iegūšanai;

21.1.4. par darbnespējas lapas pagarināšanu pārejošas darbnespējas periodā, kas turpinās ilgāk par 26 nedēļām, ja darbnespēja ir nepārtraukta, bet ne ilgāk par 52 nedēļām triju gadu periodā, ja darbnespēja atkārtojas ar pārtraukumiem;

21.1.5. par asistenta pakalpojuma nepieciešamību;

21.2. ieteikumus:

21.2.1. profesionālās piemērotības un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai;

21.2.2. sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu iekļaušanai individuālajā rehabilitācijas plānā personai ar prognozējamu invaliditāti.

22. Lēmumu, atzinumu un ieteikumus komisija personai paziņo atbilstoši Paziņošanas likumam.

23. Ja invaliditātes vai darbspēju ekspertīze tiek veikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu vai divpusējiem starpvalstu līgumiem par sadarbību sociālās drošības jomā:

23.1. komisija izvērtē no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – aģentūra) vai ārvalsts kompetentās institūcijas saņemtos dokumentus un nosaka personai invaliditāti un darbspēju zaudējuma pakāpi saskaņā ar šajos noteikumos minētajiem kritērijiem. Nosakot invaliditātes un darbspēju zaudējuma termiņu, tiek ņemts vērā ārvalstī noteiktais termiņš, bet, ja saņemtajos dokumentos tas nav norādīts, termiņš tiek noteikts saskaņā ar šiem noteikumiem;

23.2. lēmumu par noteikto invaliditāti vai darbspēju zaudējuma pakāpi komisija nosūta aģentūrai.

24. Ja tas nepieciešams bērna vecākam vai aizbildnim, pieprasot vecuma pensiju uz atvieglotiem noteikumiem sakarā ar bērna invalīda aprūpi, un ārstu konsultatīvā komisija vai ārstējošais ārsts līdz 2003. gada 31. decembrim bērnam līdz 16 gadu vecumam vai komisija bērnam no 16 gadu vecuma līdz 18 gadu vecumam nebija noteikusi invaliditāti:

24.1. ieinteresētā persona iesniegumu, kā arī medicīnisko dokumentāciju par aprūpējamās personas veselības stāvokli līdz 18 gadu vecumam, ja tāda ir personas rīcībā, iesniedz komisijā:

24.1.1. personīgi;

24.1.2. nosūtot pa pastu;

24.1.3. elektroniska dokumenta formā atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu;